



RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW,
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ

Warszawa, 16 sierpnia 2021 roku

Sprawa: Stanowisko Ministra Finansów,
Funduszy i Polityki Regionalnej
wobec petycji złożonej do Senatu RP
Znak sprawy: DD2.054.14.2021

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Aleksander Pocij
Przewodniczący Komisji Praw
Człowieka, Praworządności i Petycji
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z wystąpieniem z 21 lipca 2021 r. nr BPS.DKS.KPCPP.0330.23.2021 w sprawie stanowiska Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej wobec złożonej do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej petycji dotyczącej podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmiany ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.) - zwanej dalej „uPIT”, w celu uzupełnienia wykazu zwolnień przedmiotowych od podatku dochodowego od osób fizycznych o dochody z odsetek od obligacji (P10-110/20) oraz skutków finansowych ewentualnego wprowadzenia takiego zwolnienia, uprzejmie informuję.

Występujący z petycją wnosi o wprowadzenie do określonego w art. 21 ust. 1 uPIT katalogu zwolnień przedmiotowych, zwolnienia z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych „*dochodów z odsetek od obligacji pod warunkiem, iż zostały one zakupione przez osobę fizyczną przed 10 laty, zwolnienie to dotyczy także osoby uposażonej przez właściciela w przypadku śmierci właściciela po upływie 10 lat od zakupu obligacji*”.

Zauważyć należy, że w ten sposób określone zwolnienie może dotyczyć przedmiotowo tylko obligacji o terminie wykupu powyżej 10 lat. Zakres zwolnienia nie został ograniczony do obligacji emitowanych przez Skarb Państwa (ewentualnie jednostki samorządu terytorialnego), ani do miejsca siedziby emitenta. Skutkuje to, że postulowane zwolnienie dotyczyłoby będzie dochodu z odsetek od wszystkich obligacji długoterminowych, bez względu na rodzaj tych obligacji, albo państwa, w którym są emitowane.

Pragnę poinformować, że Skarb Państwa emituje obecnie skarbowe papiery wartościowe o

dłuższym terminie zapadalności niż 10 lat, które mogą być również nabywane przez osoby fizyczne zarówno na rynku detalicznym (rodzinne obligacje 12-letnie przeznaczone dla beneficjentów programu 500+), jak i na rynku hurtowym (zakup na rynku wtórnym). Całkowite zadłużenie Skarbu Państwa u osób fizycznych w instrumentach hurtowych wynosi 803 mln zł (wg stanu na 30.06.2021 r.), zaś dla obligacji, które były emitowane przez pewien czas jako dłuższe niż 10-letnie - 624 mln zł (teoretycznie osoby fizyczne mogły nabyć te obligacje w tym okresie i rozważana propozycja mogłaby je objąć). Zadłużenie w rodzinnych obligacjach 12-letnich wynosi 250 mln zł.

Istniejąca obecnie oferta skarbowych obligacji oszczędnościowych jest zróżnicowana, dzięki czemu każdy nabywca w elastyczny sposób może dopasować strukturę oszczędności do swoich indywidualnych potrzeb. Obligacje skarbowe przeznaczone są dla tych, którzy szukają zarówno krótko-, średnio-, jak i długoterminowych form oszczędzania. W standardowej ofercie znajdują się instrumenty o terminie zapadalności od 3 miesięcy do 10 lat o różnych zasadach oprocentowania – stałym, zmiennym i indeksowanym do inflacji. Z kolei oprocentowanie obligacji rodzinnych (6 i 12-letnich) jest korzystniejsze niż w przypadku standardowej oferty obligacji. To właśnie preferencyjne warunki oprocentowania, w tym zarówno pierwszy kupon jak i marża utrzymana do ostatniego roku, są zachętą dla beneficjentów programu 500+ do regularnego, długoterminowego oszczędzania otrzymywanych środków.

Jednocześnie należy podkreślić, że w ramach konta IKE-Obligacje, w którym przychody z obligacji są zwolnione z podatku dochodowego, można nabywać oszczędnościowe obligacje 2, 3, 4 i 10-letnie. Jednak w tym przypadku zwolnienie z podatku przychodów z obligacji ma na celu zachętę do gromadzenia środków na cele emerytalne. W przypadku zwrotu środków z IKE przed realizacją celu takiego oszczędzania (co do zasady osiągnięcia przez oszczędzającego 60 roku życia) dochody z takiego oszczędzania podlegają opodatkowaniu 19% zryczałtowanym podatkiem dochodowym.

Zwolnienie z opodatkowania podatkiem dochodowym dochodów z odsetek od obligacji długoterminowych (o terminie wykupu powyżej 10 lat) spowoduje zwiększenie atrakcyjności inwestycji w takie papiery wartościowe i może spowodować zwiększenie popytu na nie. Trudno jednak oszacować jaka część z tego zwiększonego popytu mogłaby zostać skierowana na obligacje skarbowe, a ile na inne obligacje. Możliwe może być również przesunięcie zainteresowania w ramach samego rynku skarbowych papierów wartościowych, z obligacji krótko- i średnioterminowych na rzecz obligacji długoterminowych, z których dochody z oprocentowania mogą być zwolnione.

Zwiększenie długoterminowego finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa jest z punktu widzenia zarządzania długiem pożądane. Jednak zwolnienie z opodatkowania części dochodów z tytułu takich inwestycji kapitałowych spowoduje ubytek dochodów budżetowych, a to z kolei spowodować może wzrost deficytu budżetu państwa i w konsekwencji zwiększenie jego potrzeb pożyczkowych. Stan taki z punktu widzenia poziomu deficytu i długu publicznego należy ocenić negatywnie.

W zakresie skutków zmniejszenia dochodów budżetowych, z jakim wiązałoby się wprowadzenie postulowanego zwolnienia, informuję, że za 2019 r. wartość należnego zryczałtowanego podatku od odsetek i dyskonta od papierów wartościowych (art. 30a ust. 1 pkt 2 uPIT) wyniosła 258 mln zł¹. Ministerstwo Finansów nie posiada jednak informacji o strukturze przychodów z obligacji według terminów ich wykupu. Stąd trudno dokonać

¹ Na podstawie danych wynikających z *Deklaracji rocznej o zryczałtowanym podatku dochodowym (PIT-8AR)*, złożonej za 2019 r.,

precyzyjnego oszacowania kosztów zwolnienia od podatku dochodowego dla obligacji o terminie zapadalności powyżej 10 lat. Na ten moment można jedynie określić, że przy zachowaniu obecnej struktury inwestycji kapitałowych, skutek ten byłby zdecydowanie niższy od wykazanej powyżej kwoty łącznego zryczałtowanego podatku od odsetek i dyskonta od papierów wartościowych.

Jak już poinformowałem Komisję w piśmie z dnia 05 lipca 2021 r. nr DD2.054.14.2021 obecnie w Ministerstwie Finansów trwają prace związane z realizacją przyjętych przez Radę Ministrów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)² oraz Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego³. Przedstawiony w petycji postulat zwolnienia z opodatkowania dochodów z odsetek od obligacji, pod warunkiem, że zostały zakupione przez osobę fizyczną przed 10 laty lub osobę uposażoną po śmierci ich właściciela w przypadku śmierci właściciela po upływie 10 lat od zakupu obligacji, nie wpisuje się w zakres zmian podatkowych określony w tych Strategiach.

Obecnie nie ma zatem przesłanek dla wprowadzenia zwolnienia z opodatkowania przychodów z obligacji w proponowanym zakresie, z uwagi na wskazany w petycji cel jakiemu miałyby ono służyć, czyli zachętę do „pożyczanie państwu pieniędzy na jak najdłuższy okres”. Jak już wykazałem zwolnienie takie może bowiem okazać się kosztowne dla budżetu i spowodować wzrost potrzeb pożyczkowych państwa.

Nie oznacza to jednak, że w ramach zachęty do budowy długoterminowego kapitału Polaków, nie będzie rozważane wprowadzenie ulg w opodatkowaniu przychodów (dochodów) osób fizycznych z inwestycji w obligacje długoterminowe.

Jednak ewentualne wprowadzenie takich ulg oraz ich zakres powinno być rozważone dopiero po wprowadzeniu, albo razem z wprowadzeniem ulg podatkowych dla inwestorów wynikających z realizacji Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego, jako uzupełnienie tych regulacji, dla osiągnięcia założonych w nich celów.

Biorąc pod uwagę powyższe, wprowadzenie do katalogu zwolnień podatkowych, określonych w art. 21 ust. 1 uPIT, zwolnienia o treści przedstawionej w petycji, ocenić należy jako trudne do uzasadnienia.

Z wyrazami szacunku,

Z upoważnienia Ministra Finansów,
Funduszy i Polityki Regionalnej

Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów

Jan Sarnowski

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

² Uchwała Rady Ministrów nr 8 z dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. poz. 260),

³ Uchwała Rady Ministrów nr 114 z dnia 1 października 2019 r. (M.P. poz. 1027).